LEGEARTIS ИНГ-ПРО

ISSN 2406-1085

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

legeartis.rs

јул–август 2020 / број 94–95

7–8/2020

Права и обавезе послодаваца према запосленима који имају неоправдане изостанке са рада

- Сличности, разлике и предности агенцијског запошљавања у односу на неке друге видове радног ангажовања
- Техничке спецификације сходно новом Закону о јавним набавкама
- Правна регулатива којом се регулише заштита становништва од заразних болести, са посебним освртом на вирус COVID-19
- Обрада личних података у контексту пружања онлајн-услуга, обрада здравствених података запослених у сврху тестирања на COVID-19 и обрада личних података запослених за време рада од куће
- Посредовање, са посебним освртом на посредовање у привреди
- Разјашњење појма извршности у прекршајном праву

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ • ГРАЂАНСКО ПРАВО • КРИВИЧНО ПРАВО • УПРАВНО ПРАВО • ПРИВРЕДНО ПРАВО • РАДНО ПРАВО • УНАКРСНИ ПОГЛЕД

Србија, Златибор, водопад Гостиље

Дивна

Здравет Воде Србије

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

LEGEARTIS ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ
www.legeartis.rs

ISSN 2406-1085
Година VIII, двоброј 94–95, јул–август 2020.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:
Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:
Ана Фулетин

Сарадници:
Андреја Бошковић
Весна Филиповић
Владимир Живанкић
Владимир Саичић
Драгана Марчетић
Душан Рајаковић
Жељко Албанезе
Јасмина Вранић
Љуба Слијепчевић
Милош Јовић
Петар Мијатовић
Саша Кулић

Технички уредник:
Милена Станковић

Лектура:
Милица Радованчев

Графичка припрема:
Мирослав Арамбашић

Штампа:
Birograf Comp d.o.o., Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836-890
факс: +381 11 2836-474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.]
. - Год. 3, бр. 25 (окт. 2014)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир.. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

Проблем неоправданих изостанака са рада запослених може довести до нежељених последица, па и до угрожавања делатности самог послодавца, тако да су у рубрици „Радно право" размотрене мере које тим поводом послодавци могу да предузимају у складу са Законом о раду.

У домаћем позитивном праву делатност „изнајмљивања" запослених по првим пут је регулисана посебним Законом о агенцијском запошљавању, који је већ неколико месеци у примени, због чега је у овом броју један текст посвећен разликама између тог облика радног ангажовања и неких других радноправних института.

И у новом броју посебну пажњу посветили смо решењима Закона о јавним набавкама, који је у примени од 1. јула, с тим што је акценат у овом случају стављен на новине које се односе на техничке спецификације.

Новонастала ситуација с почетка године, изазвана вирусом COVID-19, уздрмала је читаво човечанство, остављајући трајне последице и бројна отворена питања. Због тога је једна од тема у овом издању и правна регулатива којом се регулише заштита становништва од заразних болести. Уз то, скренули бисмо пажњу и на текст у ком се разрешавају одређене недоумице које су се појавиле у пракси као последица епидемије и њеног утицаја на законитост обраде личних података запослених.

У судској пракси постојао је велики број парница по тужбама чији је предмет нека врста потраживања проистеклог из војног ангажовања у периоду ратног стања март–јун 1999. године, тако да је у рубрици „Грађанско право" понуђен приказ судских поступака и одлука по наведеним потраживањима, при чему се указује и на то да је судска пракса неоправдано мењала правне ставове приликом примене материјалног права. У истој рубрици објављен је и коментар Закона о утврђивању чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породилишта у Републици Србији, који је у примени од јуна месеца.

Поред наведених, ту су и остали врло актуелни текстови у поменутим, али и другим рубрикама, као и наше сталне рубрике „Портал читалаца", „Календар аката" и „Регистар прописа донетих између два броја", које ће вам, надамо се, помоћи у раду с обзиром на то да су бројне промене за нама, а чини се да нас турбуленције и преокрети тек очекују. Важно је зато да и у најтежим ситуацијама останемо хладне главе и све своје снаге употребимо за проналажење најкориснијих и најквалитетнијих решења. Нико не може да каже да је борба лака нити какав је њен крај, што не значи да треба одустати без борбе. О томе сведоче и речи писца Ива Андрића у роману „На Дрини ћуприја": „Наша судбина на земљи сва је у борби против квара, смрти и нестајања, а човек је дужан да истраје у тој борби и онда кад је потпуно безизгледна."

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:
- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

ИНГ-ПРО

Зашто баш PROPISI.NET?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

WWW.**PROPISI.NET**

У овом броју...

РАДНО ПРАВО

4 Права и обавезе послодаваца према запосленима који имају неоправдане изостанке са рада

11 Сличности, разлике и предности агенцијског запошљавања у односу на неке друге видове радног ангажовања

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ

20 Техничке спецификације сходно новом Закону о јавним набавкама

26 Пракса Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки

ГРАЂАНСКО ПРАВО

37 Потраживања учесника рата 1999. године, као ратних резервиста: право и пракса

48 Коментар Закона о утврђивању чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породилишта у Републици Србији и кратка анализа пресуде ЕСЉП Зорица Јовановић против Србије

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

55 Обрада здравствених података запослених у сврху тестирања на COVID-19 и обрада личних података запослених за време рада од куће

59 Обрада личних података у контексту пружања онлајн-услуга

62 Правна регулатива којом се регулише заштита становништва од заразних болести, са посебним освртом на вирус COVID-19

68 Примена у пракси Уредбе о давању у закуп водног земљишта у јавној својини

73 Измене у начину обављања послова контроле и наплате паркирања у Граду Београду

81 Услови и начин упућивања осигураних лица на лечење у иностранство према новом правилнику

ПРИВРЕДНО ПРАВО

86 Посредовање, са посебним освртом на посредовање у привреди

91 Закон о трговини: обавеза истицања цене, продајни подстицаји, акцијска продаја и обавезе трговаца приликом даљинске трговине

КРИВИЧНО ПРАВО

94 Разјашњење појма извршности у прекршајном праву

99 Случај кривичног дела недавање издржавања

РУБРИКЕ

58 Календар важења правних аката

105 Портал читалаца

117 Преглед прописа донетих између два броја

Права и обавезе послодаваца према запосленима који имају неоправдане изостанке са рада

Радно време је битан чинилац нормалног одвијања пословних активности правних лица, али неискоришћено радно време одражава се и на запослене – како на права из радног односа тако и на зараде. У овом чланку разматрамо случајеве када запослени неоправдано одсуствују са рада и мере које тим поводом могу да предузимају послодавци у складу са Законом о раду.

Мр Жељко Албанезе

ИЗОСТАЈАЊЕ СА ПОСЛА КАО ВИД НЕПОШТОВАЊА РАДНЕ ДИСЦИПЛИНЕ

У складу са чланом 15. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – УС и 113/2017 – даље: Закон) запослени је дужан да поштује организацију рада и пословања код послодавца, као и услове и правила послодавца у вези са испуњавањем уговорних и других обавеза из радног односа, али и да обавести послодавца о битним околностима које утичу или би могле да утичу на обављање послова утврђених уговором о раду. Такође је и чланом 17. Закона утврђено да су послодавац и запослени дужни да се придржавају права и обавеза утврђених законом, општим актом и уговором о раду.

Наведени закон прописује карактеристичне повреде радне обавезе и непоштовања радне дисциплине и упућује на то да колективни уговор и правилник о раду, односно уговор о раду треба да утврђују друге повреде и кршења. **Пошто је овде реч о неоправданом одсуствовању са рада, одмах може да се констатује да се то кршење законски подводи под „непоштовање радне дисциплине”**. Наиме, поштовање радне дисциплине подразумева обавезу запосленог да савесно и одговорно обавља послове на којима ради и да поштује организацију рада, што подразумева и обавезу поштовања радног времена. Међутим, Закон не прави изричиту поделу на лакше и теже повреде радне дисциплине, тако да је остављено послодавцима да својим општим актом или уговором о раду предвиде конкретне санкције за неоправдано изостајање са посла, као вид непоштовања радне дисциплине. Такође, у вези са изнетим треба имати у виду да:

- запосленом не може да се да отказ уговора о раду у случајевима који нису предвиђени Законом или општим актом послодавца, односно уговором о раду;
- Закон не предвиђа дисциплински поступак ни дисциплинске органе, па је неопходно да послодавац поштује одредбе о поступку пре престанка радног односа или изрицања друге мере из чл. 180, 180а и 181. Закона.

Треба уједно споменути и то да Закон о раду у члану 179. став 3. изричито не помиње „неоправдано изостајање са посла” као разлог за отказ уговора о раду запосленом који не поштује радну дисциплину, што значи да тај разлог за било какву санкцију послодавца мора да буде регулисан општим актом. На пример, „појединачним колективним уговором може да се предвиди да се озбиљном повредом радне обавезе и дисциплине на раду,

месец осигурања. У складу са изнетим, с обзиром на то да услед неоправданог одсуства запослени не остварује зараду ни накнаду зараде, сматрамо да, због чињенице да поменуто лице има статус осигураног лица, за цео календарски месец осигурања треба обрачунати и платити доприносе најмање на најнижу месечну основицу. То значи да, уколико је бруто зарада запосленог који је неоправдано изостао са рада у току месеца обрачуната у износу нижем од најниже месечне основице доприноса, послодавац је дужан да доприносе обрачуна на најнижу основицу доприноса.

Подсећамо на то да **најнижа месечна основица на коју се обрачунава и плаћа допринос за обавезно социјално осигурање износи 25.801 динар**, а примењује се до 31. 12. 2020. године. У датом примеру, где је запослени био неоправдано одсутан 16 од могућих 176 часова, сразмерна најнижа основица утврђује се на следећи начин:

(160 ч. : 176 ч.) x 25.801 = 23.455,45 динара.

Према томе, ако је износ зараде који се исплаћује за 160 сати рада већи од наведеног сразмерног износа најниже основице доприноса – основица за обрачун доприноса је та зарада. У супротном доприноси се обрачунавају на сразмеран износ најниже основице.

ОБРАЧУН ОСТАЛИХ ПРИМАЊА ЗАПОСЛЕНОГ КОЈИ НЕОПРАВДАНО ОДСУСТВУЈЕ СА РАДА

У наставку је наведено неколико напомена о праву запосленог који има неоправдано одсуство са посла на друге исплате по основу радног односа у току посматраног месеца.

За време одсуствовања са рада у случајевима прописаним Законом (годишњи одмор, плаћено одсуство итд.) запослени има право на накнаду зараде у складу са законом, општим актом и уговором о раду, али нема право на накнаду трошкова који настају на раду или у вези са радом (топли оброк, накнада трошкова превоза за долазак и одлазак са рада) јер те трошкове није ни имао, осим уколико општим актом и уговором о раду није другачије прописано.

Исто тако, уколико запослени одсуствује са рада без правног основа (неоправдано), односно ван случајева за које му Закон признаје право да одсуствује са рада, за време таквог одсуства нема право ни на накнаду трошкова који настају на раду или у вези са радом (топли оброк, накнада трошкова превоза за долазак и одлазак са рада) јер исте није ни имао, осим уколико општим актом и уговором о раду није другачије прописано.

Ипак, када је у питању регрес за коришћење годишњег одмора, с обзиром на то да је реч о накнади трошкова који не настају на раду, већ их запослени има за време коришћења годишњег одмора, запослени право на накнаду тих трошкова остварује у складу са општим актом и уговором о раду, како је прописано чланом 118. став 1. тачка 6) Закона. Наиме, Закон о раду само је прописао право запосленог на накнаду трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора, док је начин, рок исплате и друге појединости за остваривање наведеног права препустио да се ближе уреде општим актом или уговором о раду. У том смислу послодавац може да предвиди да ће запослени наведено право остварити у пуном износу од износа који је утврдио правилником о раду, уколико је запослени остварио и искористио право на пун годишњи одмор у тој години, а сразмерни део уколико остварује и користи право на сразмерни део годишњег одмора (у случају да запослени у тој години заснива радни однос код послодавца, односно да му у тој години престаје радни однос), имајући у виду да наведено право запослени остварује ради намирења дела трошкова које је имао за време коришћења годишњег одмора. То значи да присуство запосленог на раду у одређеном обрачунском периоду (месецу) не треба да утиче на право запосленог на регрес за коришћење годишњег одмора јер природа те накнаде и није накнада трошкова који настају на раду или у вези са радом, већ накнада трошкова који настају за време коришћења годишњег одмора, па је из тог разлога и исплата поменуте накнаде пре свега у вези са коришћењем годишњег одмора.

Сличности, разлике и предности агенцијског запошљавања у односу на неке друге видове радног ангажовања

У тексту је акценат стављен на разлике између агенцијског запошљавања и уступања запослених и рада на привременим и повременим пословима, рада на привременим и повременим пословима које обављају чланови омладинских и студентских задруга, упућивања запослених на привремени рад у иностранство, упућивања запослених на привремени рад код другог послодавца, поједностављеног радног ангажовања на сезонским пословима у одређеним делатностима и делатности агенција за запошљавање.

Мр Жељко Албанезе

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Законом о агенцијском запошљавању („Сл. гласник РС” бр. 86/2019 од 6. 12. 2019. године, у примени од 1. марта 2020. године – даље: Закон) уређују се права и обавезе запослених који закључују уговор о раду са агенцијом за привремено запошљавање ради уступања на привремени рад послодавцу кориснику, под условима утврђеним тим законом. Може се рећи да у спровођењу Закона учествују три субјекта: агенција за привремено запошљавање – упућени запослени – послодавац корисник, тако што:

1) агенција за привремено запошљавање налази и закључује уговор о раду са лицима које затим уступа заинтересованим послодавцима корисницима;

2) послодавци корисници током целокупног периода уступања руководе уступљеним запосленима и доносе све одлуке у вези са њиховим радом;

3) агенције и послодавци закључују посебан уговор о међусобној сарадњи у вези са коришћењем услуга уступљених запослених.

Закон је на следећи начин дефинисао наведене субјекте:

1) Агенција за привремено запошљавање (даље: Агенција) јесте привредно друштво или предузетник регистрован код надлежног органа на територији Републике Србије, који заснива радни однос са запосленим ради његовог привременог уступања послодавцу кориснику на територији Републике Србије због обављања послова под његовим надзором и руковођењем.

2) Уступљени запослени је физичко лице које је у радном односу у Агенцији у складу са Законом и законом којим се уређује рад, при чему се уступа послодавцу кориснику ради привременог обављања послова под његовим надзором и руковођењем у складу са Законом.

3) Послодавац корисник је правно лице, предузетник, односно представништво или огранак страног правног лица које је регистровано у складу са законом на територији Републике Србије, државни орган, орган аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, ако Законом није друкчије одређено, код кога, под његовим надзором и руковође-

сваки уступљени запослени моћи да оствари макар минимална права из радног односа, гарантована Законом о раду.

Друга важна новина јесте принцип недискриминације уступљених запослених, који би у пракси требало да доведе до изједначавања услова рада уступљених запослених и редовних запослених код истог послодавца. До сада то готово по правилу није био случај, при чему је један од разлога популарности агенцијског запошљавања управо чињеница да су уступљени запослени били значајно јефтинији за послодавца, односно да су радили у условима који су далеко испод оних које су имале њихове колеге на истим пословима, које до послодавца нису дошле путем агенције, већ редовним током запошљавања.

За раднике ангажоване преко Агенције важе и одговарајући колективни уговори који су већ на снази код послодавца или у грани у којој се ангажују, па поменути радници имају и право да се синдикално организују и код послодавца за ког раде, и на нивоу Агенције са којом склапају уговор.

Техничке спецификације сходно новом Закону о јавним набавкама

Техничким спецификацијама утврђују се тражене карактеристике радова, добара или услуга, али и сви други важни елементи уговора који се односе на извршење истог, при чему се одређују на један од четири начина прописана новим Законом о јавним набавкама.

Милош Јовић,
експерт за јавне набавке

ОПШТА ПРАВИЛА

Техничке спецификације представљају најважнији елемент јавне набавке, односно документације о набавци. Оне представљају техничке захтеве јавне набавке и прецизирање потреба наручиоца детаљним описом предмета набавке. Кроз техничке спецификације наручилац своје потребе квалификује и квантификује тако да с једне стране добра, услуге или радове које набавља опише на начин који је објективан и одговара његовим потребама, као и да с друге стране те потребе буду јасне свима, потенцијалним понуђачима превасходно.

Поред тога што морају да буду јасне, техничке спецификације морају да буду и прецизне како би приликом састављања понуде могао да се понуди предмет набавке који одговара захтевима наручиоца и да се на одговарајући начин формира понуда, узимајући у обзир све битне услове за извршење уговора. Дакле, техничким спецификацијама утврђују се тражене карактеристике радова, добара или услуга, али и сви други важни елементи уговора који се односе на извршење истог.

Техничке спецификације радова представљају захтеве који се односе на саму градњу и на материјале који се уграђују. Када је реч о градњи, то је врста радова, начин или техника градње, технички услови, доступност за особе са инвалидитетом, безбедносни захтеви, односно како стандарди и протоколи који морају да се поштују у фази изградње тако и захтеви које објекат који је предмет изградње мора да задовољи, као и технички и функционални захтеви у току извођења радова (привремени објекти, привремена сигнализација, привремено решавање кретања возила и људи и сл.). Захтеви који се односе на материјале који се уграђују у вези су са карактеристикама материјала, његовим квалитетом, односно својствима, отпорношћу, компатибилношћу и сл., као и нивоом утицаја на животну средину, поступцима у вези са обезбеђењем и доказивањем квалитета и др.

Поред свега, техничке спецификације радова утврђују начин оцењивања усаглашености квалитета, перформансе које ће се пратити и оцењивати, усклађеност изведених радова и уграђених материјала са захтеваним безбедносним стандардима и протоколима и др. Уз то, техничким спецификацијама дефинишу се и услови за извршење уговора који се односе на место и рок извођења радова, динамику извођења, обавезе извођача према наручиоцу и стручном надзору и сл. Коначно, техничке спецификације радова утврђују и услове за испитивање, контролисање и пријем радова.

Техничке спецификације услуга обухватају опис захтеваних услуга, све оно што се директно или индиректно односи на извршење истих. Услуге могу бити најразноврсније, не само по свом предмету већ и по самом начину извршења, броју ангажованих лица приликом извршења, питању потребе за ангажовањем машина, опреме, материјала и резервних делова и др. У том смислу услуге зимског одржа-

тификацију која је акредитована у складу са Законом о акредитацији. Притом су наручиоци дужни да прихвате и сертификате које су издала друга одговарајућа тела за оцењивање усаглашености.

Осим наведених доказа, наручиоци су дужни да прихвате и друге релевантне доказе, као што су техничка досијеа произвођача, уколико њима понуђач докаже да добра, услуге или радови које нуди испуњавају захтеве техничких спецификација, али само под условом да понуђач није имао могућност да прибави извештаје о тестирању или сертификате од сертификованог тела за оцењивање усаглашености или без своје кривице није могао да их прибави у одговарајућим роковима.

Пракса Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки

БИТНИ НЕДОСТАЦИ ПОНУДЕ ПРЕМА ОДРЕДБАМА ЗЈН („Сл. гласник РС”, бр. 124/2012, 14/16 и 68/15)

Из образложења Одлуке Републичке комисије бр. 4-00-96/2019 од 1. 3. 2019. године:

„Из утврђеног чињеничног стања произлази да је наручилац у оквиру обавезних услова за учешће у поступку јавних набавки захтевао да је понуђач измирио доспеле порезе, доприносе и друге јавне дажбине у складу са прописима Републике Србије или стране државе када има седиште на њеној територији, као обавезан законски услов из члана 75. став 1. тачка 4) ЗЈН, при чему је наручилац прописао доказе о испуњености наведеног. Такође, наручилац је одредбама конкурсне документације омогућио да понуђачи испуњеност обавезних и додатних услова, у складу са чланом 77. став 4. ЗЈН, доказују и достављањем изјаве, предвиђене на обрасцима бр. … конкурсне документације, уз напомену да су понуђачи у обавези да, уколико то наручилац у писменој форми захтева, у року од пет дана од дана пријема писменог позива наручиоца доставе оригинал или оверену копију захтеваних доказа о испуњености свих или само појединих (тражених) обавезних и додатних услова. Такође, наручилац је конкурсном документацијом прописао да понуђач (подизвођач или члан групе) који је уписан у Регистар понуђача, уместо доказа по тачкама од 1) до 4) из члана 75. ЗЈН, прилаже копију решења о упису у Регистар понуђача, односно наводи интернет адресу на којој се тај податак може проверити.

На основу утврђеног чињеничног стања даље се може закључити, имајући у виду садржину понуде подносиоца захтева, да је у конкретном случају неспорно да је подносилац захтева у оквиру своје понуде доставио конкурсном документацијом захтевану изјаву о испуњености услова, предвиђену на обрасцу … и обрасцу … из конкурсне документације за оба члана групе понуђача, при чему су достављене и изјаве оба члана групе понуђача да су исти регистровани у Регистру понуђача, уз навођење интернет странице о наведеном, као и Решење о упису у Регистар понуђача … за понуђача …… и Решење о упису у Регистар понуђача … за понуђача …… .

Иако је у предметном поступку јавне набавке понуђачима омогућено да испуњеност обавезних и додатних услова доказују достављањем изјаве о испуњености обавезних и додатних услова, као и да понуђач који је уписан у Регистар понуђача, уместо доказа по тачкама од 1) до 4) из члана 75. ЗЈН, прилаже копију решења о упису у Регистар, односно наводи интернет страницу на којој тај податак може да се провери, из наведе-

[…] Стога, како је наручилац додатна појашњења конкурсне документације, за која је утврђено да по својој садржини представљају измене исте, објавио на Порталу јавних набавки у петак, дана 31. 8. 2018. године, те како је подносилац захтева поднео захтев за заштиту права који је наручилац примио дана 3. 9. 2018. године, који дан уједно представља и последњи дан рока за подношење понуда, то Републичка комисија констатује да је поднети захтев за заштиту права морао бити оцењен као благовремен у смислу одредбе члана 149. став 4. ЗЈН.

Имајући у виду наведено, по оцени Републичке комисије наручилац није имао законски основ утемељен у одредбама ЗЈН да предметни захтев за заштиту права одбаци као неблаговремен."

Из образложења Одлуке Републичке комисије бр. 4-00-253/2017 од 5. 5. 2017. године:

У вези са потврдом о пријему електронске поште од стране примаоца тачно је да члан 20. став 6. ЗЈН прописује потврду пријема примаоца када је она потребна као доказ да је извршено достављање. Дакле, потврда је само један од доказа о томе да је достављање извршено. У конкретном случају наручилац и сам доставља доказе о извршеном достављању захтева за заштиту права на дан 27. 2. 2017. године путем електронске поште и не спори да је тог дана било таквог начина доставе и у вези са временом пријема тек у одговору на жалбу истиче да је захтев за заштиту права послат и примљен након 15.00 часова, када је завршено радно време наручиоца, како је то означено у конкурсној документацији, у којој је посебно указао на то да се пријем електронске поште врши до 15.00 часова. Штавише, не оспорава директно тврдњу подносиоца жалбе да му је наручилац истог дана, на његов захтев, послао потврду о прочитаној поруци (*read* нотификација) нити доставља доказ којим би оспорио доказ достављен од стране подносиоца жалбе да му је наручилац истог дана када је и послат захтев за заштиту права послао обавештење/потврду о прочитаној поруци. Притом је од стране Републичке комисије тражено од наручиоца да се додатно изјасни о наведеној околности да је подносиоцу жалбе послао такву потврду. У питању је потврда коју подржавају одређени имејл-клијенти, када прималац поште може да на посебан захтев пошиљаоца поруке одлучи да потврди пријем поруке или да је поруку прочитао (иако то не мора нужно да значи да ју је стварно прочитао). Подносилац жалбе је о томе доставио доказ у форми слике екрана (*print screen*), где је у горњем заглављу примљене поруке, у пољу „*Subject*" наведено „*Read*: Поштовани, у прилогу се налази захтев за заштиту права …", док је у десном горњем делу наведено да је имејл-нотификација о прочитаној поруци примљена на адресу ……@…… . rs дана 27. 2. 2016. године у 18.15 часова. На основу свега наведеног, оцена је Републичке комисије да на основу свих претходно изведених доказа може закључити да је захтев за заштиту права примљен од стране наручиоца на дан 27. 2. 2017. године и да је тог последњег дана рока са службеног имејла, који је назначен у конкурсној документацији, подносилац захтев примио потврду у виду *read* обавештења/потврде о прочитаној поруци (иако то не мора нужно да ју је наручилац стварно прочитао, али јесте доказ да је отворио имејл). Пошто наручилац то чини изван 15:00 часова, коришћењем службеног мејла са ког шаље тзв. *read* обавештење/потврду, то се може закључити да је лице које је било овлашћено за пријем захтева за заштиту права послатих на дату имејл-адресу, обављало тог дана рад дужи од назначеног радног времена наручиоца, те да је у оквиру својих радних активности послало потврду о прочитаној поруци и то са службене имејл-адресе, која је у конкурсној документацији означена као адреса за пријем захтева за заштиту права. На основу свега наведеног, по оцени Републичке комисије, оценом свих изведених доказа може се закључити да је захтев за заштиту права који је послат електронским путем примљен у радно време наручиоца последњег дана рока за подношење захтева, па се може закључити да је поднет у року из члана 149. став 3. ЗЈН."

Потраживања учесника рата 1999. године, као ратних резервиста: право и пракса

Када је у питању исплата дневница за период ратне војне ангажованости војним резервистима, судска пракса нудила је различита решења у различитим периодима од завршетка ратног стања у јуну 1999. године, па готово до данас, и то како по питању правног основа за исплате и оцене захтева за утврђење дискриминације тако и по питању оцене основаности захтева за накнаду нематеријалне штете због учињене дискриминације, чему је и посвећен текст у наставку.

Драгана Марчетић,
судија Вишег суда у Београду
Весна Филиповић,
судија Апелационог суда у Београду

У време проглашења ратног стања од 24. марта до 26.јуна 1999. године велики број грађана је мобилисан, након чега су били војно ангажовани и имали статус ратних војних резервиста. С обзиром на проглашено ратно стање, функционисање државних институција и привреде, као и свих сегмената државе и друштва одвијало се у другачијем, ванредном режиму. Лица која су на наведени начин војно ангажована за одбрану земље нису могла да обављају редовне радне обавезе јер су често била по 24 часа одвојена од куће, али и више дана и недеља, односно боравила су ван места пребивалишта, а многа су била и војно ангажована на територији где су се одвијали сукоби, односно на територији Косова и Метохије. Због тога су им призната одређена права, на првом месту право на исплату тзв. војних (ратних) дневница.

Пракса је релативно брзо заузела став да лица која су у ратним сукобима задобила повреде или обољења, као и чланови породица бораца који су погинули, имају право на накнаду за претрпљену нематеријалну штету. Основ одговорности државе је објективна одговорност, уређена одредбама чланова 173. и 174. Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ”, бр. 29/78, 39/85, 45/89 – одлука УСЈ и 57/89, „Сл. лист СРЈ” бр. 31/93 и „Сл. лист СЦГ” бр. 1/2003 – Уставна повеља), који прописују да се сматра да штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу потиче од те ствари односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете, као и да за штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности лице које се истом бави. За наведене врсте ратне штете одговорна је Република Србија – Министарство одбране, као правни следбеник СРЈ, која је била организатор опасних делатности. У категорију поменутих лица спадају како војни обвезници који су се по позиву одазвали и били ангажовани од стране Министарства одбране (припадници ЈНА и Територијалне одбране) тако и лица која су у опасним делатностима учествовала као добровољци. Њима припада право на накнаду нематеријалне штете за претрпљене физичке болове, за претрпљени страх, за душевне болове због умањења опште животне активности и за душевне болове због наружености, сходно одредби члана 200. ЗОО-а, уколико су такву штету претрпели по сваком од наведених основа. Одређеном кругу лица припада и право на накнаду материјалне штете у виду изгубљеног издржавања, и то по одредби члана 194. ЗОО-а и одредбама Породичног закона, али и други видови материјалне штете коју прописује Закон о облигационим односима.

и нематеријалне штете, као и за исплату нематеријалне штете због извршене дискриминације) неоправдано у вишедеценијском периоду оптерећују рад судова, с обзиром на то да су спорне ситуације могле да буду решене на миран начин између учесника насталог материјалноправног односа. С друге стране, наведени број предмета захтевао је уједначавање судске праксе, имајући у виду огроман број случајева у којима се у истој чињеничној ситуацији из истог правног основа потражује иста врста правне заштите, тако да би различито поступање довело до кршења члана 6. Европске конвенције о заштити људских права у погледу једнаког приступа правди и једнакости остварене судске заштите.

Оно што може да се закључи из приказаних судских поступака и одлука по потраживањима у односу на војно ангажовање 1999 године јесте да је судска пракса неоправдано мењала правне ставове приликом примене материјалног права, како по питању надлежности суда и основа по ком се тражи исплата тзв. ратних дневница тако и по питању оцене застарелости потраживања, што је довело до несигурности у остваривању права признатих Уставом и законима. Због тога су вођени поступци и пред Уставним судом и Врховним касационим судом, али је тек Закључак ВКС од 14. 11. 2017 године ставио тачку на различиту примену материјалног права у истим чињеничним ситуацијама, што је довело до уједначавања судске праксе и правне извесности и предвидивости, па самим тим и до правне једнакости, као основне вредности на којој почива владавина права.

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција ***Моје каматне стопе***, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Коментар Закона о утврђивању чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породилишта у Републици Србији и кратка анализа пресуде ЕСЉП Зорица Јовановић против Србије

На доношење посебног закона који би био правни оквир за решавање случајева када постоји сумња да су бебе украдене Републику Србију обавезала је пресуда Европског суда за људска права у Стразбуру из 2013. године у случају Зорице Јовановић. Законом је предвиђен судски налог за исплату новчане надокнаде до 10.000 евра уколико није могуће утврдити статус детета за које родитељи сумњају да је украдено.

Љуба Слијепчевић,
руководилац канцеларије
Нови Сад Правосудне академије

Скупштина Републике Србије усвојила је 29. фебруара 2020. године Закон о несталим бебама, који се у оригиналу назива Закон о утврђивању чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породилишта у Републици Србији. Закон је објављен у „Службеном гласнику РС" бр. 18/2020 од 3. 3. 2020. године, ступио је на снагу 11. 3. 2020, а примењује се истеком рока од три месеца од дана ступања на снагу 12. јуна 2020, изузев одредаба чл. 3, 5, 15, 16. и 17, које се примењују од дана ступања на снагу Закона. Наведени закон требало би да омогући да се дође до истине о несталој деци.

На доношење посебног закона који би био правни оквир за решавање случајева у којима се сумња да су бебе украдене Републику Србију обавезала је пресуда Европског суда за људска права у Стразбуру из 2013. године у случају Зорице Јовановић. Комитет министара Савета Европе **одлучио је да је Република** Србија у обавези да спроведе пресуду Европског суда за људска права из 2013. године у предмету Зорица Јовановић против Србије, у вези са наводима о бебама несталим из породилишта, као и да најкасније до 1. октобра 2020. године достави свеобухватне информације о томе. Усвојени закон о бебама, како стоји у том акту, предвиђа судски налог за исплату новчане надокнаде до 10.000 евра уколико није могуће утврдити статус детета за које родитељи сумњају да је украдено. Република **Србија, према члану 46. Европске конвенције о људским правима, има безусловну обавезу да извршава пресуде суда у Стразбуру**. Иначе, Међународни дан нестале деце обележава се 25. маја.

тивно-техничке послове за потребе Комисије обавља Генерални секретаријат Владе.

ПРЕДМЕТ ЕСЉП ЗОРИЦА ЈОВАНОВИЋ ПРОТИВ СРБИЈЕ (број представке 21794/09)

Европски суд за људска права (даље: ЕСЉП) 5. марта је донео, а 26. марта 2013. године објавио одлуку којом утврђује да је Србија повредила право на приватност и породични живот Зорице Јовановић, која је поднела представку за заштиту људских права.

Пресудом Европског суда за људска права у случају Зорице Јовановић из 2013. године Србија је морала да у року од три месеца исплати 10.000 евра накнаде, јер је њено дете рођено 1983. године уписано у књигу рођених, али не и у матичну књигу умрлих. Суд је закључио да је тужитељки оштећено право на породични живот, па је обавезао Републику Србију да у року од годину дана одговори мајци шта се десило с њеним дететом.

Овом пресудом ЕСЉП наложио је Србији и да годину дана од правоснажности пресуде предузме мере како би био успостављен механизам за обезбеђење појединачног обештећења свим родитељима који су у ситуацији попут Зорице Јовановић. Један од тих механизама требало би да буде усвајање тзв. закона о несталим бебама.

Зорица Јовановић је мајка којој су доктори у Ћупријској болници 1983. саопштили да јој је син умро, а нису јој дали да га види, при чему су за узрок смрти навели да је непознат. Смрт њеног сина није заведена у матичној књизи умрлих нити је тело бебе предато породици.

Европски суд је утврдио да је Република Србија повредила права Зорице Јовановић из чл. 8. Конвенције – право на приватност и на породични живот. Тумачење тог права Суд предочава на следећи начин:

Суштински, предмет чл. 8. Конвенције јесте заштита појединца против арбитрарног задирања од стране јавне власти. Међутим, поред ове негативне обавезе, јавне власти имају и позитивне обавезе, а међу осталим, обавезу да спроведу ефикасну истражну процедуру која има значај за породични живот појединца. У погледу обавеза државе поводом несталих лица, Суд цитира део образложења из пресуде Варнава против Турске (апликације бр. 16064/90, 16065/90, 16066/90, 16068/90, 16069/90, 16070/90, 16071/90, 16072/90 и 16073/90, 18. септембра 2009. године), коју је донело Велико веће:

„Феномен несталости представља посебан терет за сроднике несталих лица који се одржавају у незнању о судбини њихових вољених и који пате због неизвесности… Суштина ове повреде није у томе да је извршена озбиљна повреда људских права несталог лица – већ та суштина лежи у реакцији државне власти, у ситуацији кад о несталости буде обавештена… . Остали релевантни фактори обухватају… меру у којој је члан породице био сведок о догађају, инволвираност члана породице у покушаје да се прибаве информације о несталом лицу… . Утврђивање ове повреде није ограничено на случајеве у којима се држава може сматрати одговорном за нестајање, већ одговорност (државе) настаје кад јавне власти пропусте да одговоре на захтев за пружање информација који поднесу сродници или кад (власти) поставе сметње на том путу, када се (сродници) оставе да носе терет неоткривених чињеница, што се може сматрати демонстрацијом очигледне и трајне повреде обавезе да се сазна место налажења и судбина несталог лица."

У конкретном случају, повреда чл. 8. Конвенције извршена је тиме што тело детета никад није било предато породици, узрок смрти није био утврђен, обдукциони записник никад није био предат породици, породица није била обавештена када и где је дете наводно било сахрањено, кривична пријава била је одбачена без адекватне истраге и подносилац притужбе нема никакву веродостојну информацију о томе шта се десило њеном сину.

ЕСЉП је Зорици Јовановић досудио накнаду нематеријалне штете због претрпљених патњи у износу од 10.000 евра, као и накнаду за трошкове поступка.

Обрада здравствених података запослених у сврху тестирања на COVID-19 и обрада личних података запослених за време рада од куће

Настојали смо да у овом тексту разрешимо одређене недоумице које су се појавиле у пракси као последица епидемије заразне болести COVID-19 и њеног утицаја на законитост обраде личних података запослених.

Петар Мијатовић,
адвокат

Епидемија заразне болести COVID-19 изазвала је драматичне здравствене и економске последице на глобалном нивоу. Велики број заражених и преминулих лица, као и највећа економска рецесија у историји, отворили су разна питања и преиспитивања унутар међународних организација, држава и компанија у циљу проналажења начина за смањивање негативних последица вируса. У том смислу, на великом тесту је и законитост обраде личних података. У Србији је, као што је познато, у примени Закон о заштити података о личности („Сл. гласник РС" бр. 95/18 – даље: **ЗЗПЛ**), који је у највећој мери усаглашен са Општом уредбом о заштити података о личности Европске Уније (даље: **Општа уредба**).

Због тога ће у овом тексту детаљно бити разрађена нека од најбитнијих питања обраде личних података за време трајања епидемије COVID-19: обрада здравствених личних података запослених и обрада личних података за време рада запослених од куће.

I ОБРАДА ЗДРАВСТВЕНИХ ПОДАТАКА ЗАПОСЛЕНИХ У СВРХУ ТЕСТИРАЊА НА COVID-19

У ситуацијама када желе да обезбеде адекватне мере за безбедност и здравље на раду за своје запослене, посебно у тренутној ситуацији, када веће организације враћају своје пословање у пређашње стање, а запослене у режим рада у пословним просторијама, компаније – послодавци могу да одлуче да прибегну тестирању запослених у циљу утврђивања постојања евентуалних симптома заразне болести COVID-19, све у циљу избегавања стварања жаришта унутар организације и ширења вируса. Стога се, са правног аспекта, намеће неколико питања за те компаније пре било какве обраде здравствених података запослених у горенаведене сврхе:

- да ли компанија – послодавац може да обрађује здравствене податке запослених, односно врши тестирање на COVID-19 и који је правни основ послодавца за тестирање запослених на COVID-19;
- које кораке компанија – послодавац мора да предузме пре почетка обраде здравствених података запослених;
- да ли компанија – послодавац може да открива трећим лицима резултате запослених лица који су позитивни на симптоме COVID-19.

1) Да ли послодавац може да обрађује здравствене податке запослених, односно врши тестирање на COVID-19 и који је правни основ послодавца за тестирање запослених на COVID-19?

интерних аката, као обавезу за запослене који раде од куће.

1) Поступање у вези са уређајима

Што се тиче самих уређаја, запослени би требало да појачано воде рачуна у погледу коришћења *USB*-а, телефона или лаптопова, односно да се постарају за безбедност тих уређаја приликом обављања посла, посебно уколико се обрађују осетљиви лични подаци. У том смислу уређаји би требало да буду закључани увек када запослени не користе исте, као и да сам систем аутентификације буде на адекватном нивоу, тако да се могућност незаконите обраде личних података сведе на минимум. У случају крађе или губитка уређаја, требало би, уколико је то могуће, обезбедити могућност за моментално брисање података, које ће свести штету на најмању могућу меру.

2) Поступање са имејловима

Запослени би свакако требало да избегавају коришћење личних, већ искључиво пословних имејл-налога, имајући у виду да су сви послодавци дужни да у вези са коришћењем пословне кореспонденције обезбеде адекватне мере заштите, попут криптозаштите и псеудонимизације, тако да се у случају незаконитог приступа пословној кореспонденцији онемогући приступ личним подацима. Запослени би пре слања имејлова који садрже велике количине личних података требало да провере тачност адресе примаоца имејла и тиме избегну незаконито откривање личних података.

3) Поступање у вези са *Cloud* и мрежним приступом

Запослени су дужни да користе само оне мрежне системе и сервере који су организовани од стране послодавца и гарантују адекватни ниво безбедности коришћења. У том смислу запослени су такође дужни да поштују све интерне процедуре послодавца које су донете за поступање приликом коришћења поменутих система.

4) Поступање у вези са *hard copy* документацијом

Посебну пажњу треба посветити коришћењу папирне документације која садржи личне податке. Запослени треба да води рачуна да обезбеди да пословна документација која садржи личне податке буде складиштена на сигурној локацији.

Запослени треба да уложе додатан напор посебно у случају поседовања нарочито осетљивих личних података у папирној форми, тако да обезбеде њихову безбедност, односно онемогуће незаконити приступ истим. Препорука је свакако да, уколико су у могућности, воде евиденцију *hard copy* документације којом располажу приликом рада од куће.

Календар важења правних аката

Прописи који одложено престају да важе или чија одложена примена почиње у наредном периоду

- **Закон о спречавању корупције** („Сл. гласник РС” бр. 35/2019)

– примењује се од 1. 9. 2020. године.

- **Правилник о техничким захтевима за керамичке плочице** („Сл. гласник РС” бр. 90/2019)

– почиње да се примењује 29. 8. 2020. године.

Обрада личних података у контексту пружања онлајн-услуга

Добар део примене Закона о заштити података о личности односи се на интернет сферу. Имајући у виду брзину којом се развијају многобројне апликације, платформе, друштвене мреже и сл., у пракси се јавља много питања и недоумица у вези са законитошћу онлајн-обраде података.

Петар Мијатовић,
адвокат

У Србији је, као што је познато, у примени Закон о заштити података о личности („Сл. гласник РС” бр. 95/18 – даље: **ЗЗПЛ**), који је у највећој мери усаглашен са Општом уредбом о заштити података о личности Европске Уније (даље: **Општа уредба**).

У овом тексту посебан осврт је учињен на обраду података о личности у контексту пружања онлајн-услуга, и то на:

- основу за обраду личних података у сврху пружања онлајн-услуга;
- нужност обраде за извршење уговорне обавезе, односно пружање онлајн-услуга;
- нужност обраде ради предузимања корака на захтев корисника пре закључења уговора;
- поштовање начела транспарентности обраде личних података приликом пружања онлајн-услуга;
- обраду личних података прикупљених за извршење уговорне обавезе у друге сврхе;
- обраду података о личности након раскида или истека уговора о пружању услуга.

1) ОСНОВ ЗА ОБРАДУ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА У СВРХУ ПРУЖАЊА ОНЛАЈН-УСЛУГА

Чланом 12. ЗЗПЛ прописани су основи за закониту обраду личних података. У том смислу, без икаквих дилема може да се закључи да је основ за обраду личних података у сврху пружања онлајн-услуга члан 12. став 1. тачка 2) ЗЗПЛ, којим је прописано да је **обрада законита ако је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи на захтев лица на које се подаци односе пре закључења уговора**.

Дакле, да би могло да дође до примене горенаведеног основа за обраду личних података, обрада мора да буде нужна за извршење уговора са лицем чији се подаци обрађују или мора да буде нужна ради предузимања предуговорних корака на захтев физичког лица – корисника услуга. У Смерницама Европског одбора за заштиту података о личности бр. 2/19 од 8. октобра 2019. године (даље: **Смернице**) напомиње се да процена онога шта је нужно обухвата комбиновану процену обраде засноване на чињеницама „за циљ којем се тежи и да ли је то мање наметљиво у односу на друге могућности за постизање истог циља.” Ако постоје мање наметљиве алтернативе, обрада није нужна, па се поменути основ неће примењивати за обраду која је корисна, али није објективно нужна за извршење уговорне услуге или за предузимање одговарајућих предуговорних корака на захтев корисника, чак и ако је то нужно за остале пословне сврхе корисника.

2) НУЖНОСТ ОБРАДЕ ЗА ИЗВРШЕЊЕ УГОВОРНЕ ОБАВЕЗЕ, ОДНОСНО ПРУЖАЊЕ ОНЛАЈН-УСЛУГА

■ постојању поступка аутоматизованог доношења одлуке, укључујући профилисање и, најмање у тим случајевима, сврсисходне информације о логици која се при томе користи, као и о значају и очекиваним последицама те обраде по лице на које се подаци односе.

5) ОБРАДА ЛИЧНИХ ПОДАТАКА ПРИКУПЉЕНИХ ЗА ИЗВРШЕЊЕ УГОВОРНЕ ОБАВЕЗЕ У ДРУГЕ СВРХЕ

Овде је потребно посебно истаћи да у ситуацијама када је руковалац прикупио податке искључиво у сврху извршења уговорне обавезе, исти нема право на обраду података у било које друге сврхе уколико нема адекватан правни основ за ту врсту обраде.

На нивоу Европске Уније постоји већ неколико одлука којима су кажњене компаније које су податке прикупљене у сврху извршења услуга касније користиле у друге сврхе, без адекватног правног основа и без било каквог претходног обавештавања лица чији се подаци обрађују – корисника услуга. Тако је 27. маја 2020. године фински омбудсман за заштиту података о личности донео одлуку којом је са 100.000 евра казнио поштанског оператера „Posti", који је, након што су корисници пружили обавештење о промени адресе, такве податке открио другим компанијама, које су контактирале са корисницима у маркетиншке сврхе, без претходног пружања информација корисницима о њиховим правима, укључујући и право приговора на откривање таквих података трећим лицима. Такође, италијански надзорни орган за заштиту података о личности одредио је новчану казну за компанију „Eni Gas i Luce (Egl)" у износу од 8.5 милиона евра због незаконите обраде у вези са телемаркетингом и телепродајом. Кршење Опште уредбе огледало се, између осталог, и у маркетиншким позивима без пристанка лица са којима се тим путем контактирало или упркос одбијању лица да приме такве позиве, као и у прикупљању података потенцијалних корисника од субјеката који нису прибавили било какав пристанак за откривање таквих података.

6) ОБРАДА ЛИЧНИХ ПОДАТАКА НАКОН РАСКИДА ИЛИ ИСТЕКА УГОВОРА О ПРУЖАЊУ ОНЛАЈН-УСЛУГА

У случајевима када уговор о пружању онлајн-услуга буде раскинут у целости или исти истекне протеком уговорног периода, као генерално правило, обрада датих података више неће бити нужна за извршење наведеног уговора, односно сврха због које су подаци прикупљени више неће постојати, због чега би руковалац – пружалац услуга требало да престане са даљом обрадом личних података, односно требало би исте да избрише. Након престанка уговора лични подаци могли би да буду сачувани од стране руковаоца само у случају ако су исти неопходни за подношење, остваривање или одбрану правног захтева.

Електронски часопис

ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Електронски часопис Леге Артис – Прописи у пракси активира се и користи кроз електронско правно издање Прописи.нет на страници propisi.net. Ажурира се свакодневно и користи путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, правним областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци могу да се чувају у PDF формату, као и да се штампају и копирају.

Осим оних које чине штампано издање, у електронском издању налазе су и додатне рубрике: Образовање, Ауторско право, Планирање и изградња и др.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Правна регулатива којом се регулише заштита становништва од заразних болести, са посебним освртом на вирус COVID-19

У тексту који следи акценат је стављен на значај заштите од заразних болести и мера усмерених на заштиту здравља, које треба да допринесу спречавању поновне појаве вируса у обиму који смо раније имали.

Душан Рајаковић,
спец. менаџмента здравствених установа

ВРЕМЕ КОРОНЕ

Новонастала ситуација с почетка ове године, изазвана вирусом COVID-19, уздрмала је читаво човечанство, остављајући трајне последице и бројна отворена питања. Иако је епидемија сада контролисана и на самом измаку, сви се слажу да живот на планети више неће бити исти. Могућност поновног појављивања вируса доприноси страху људи не само за здравље већ и за сам живот. Чињеница је да су се навике драстично промениле, при чему се посебна пажња посвећује заштити и превенцији, а велики напори улажу се у пружање правовремених информација. Сигурно је да свака мера усмерена на заштиту здравља доприноси спречавању поновне појаве вируса у обиму који смо имали, још ако је она предузета на начин предвиђен протоколима и процедурама, онда осликава друштвену одговорност свих грађана, што се у овим временима показало као приоритет. Наведене „тектонске" промене утичу на првом месту на функционисање здравственог система, при чему сви ресурси морају да буду усмерени на постизање што је могуће веће ефикасности. Пракса нас је у претходном периоду научила колико је неопходно да мере буду свеобухватне, јасно дефинисане и нормиране одговарајућим актима.

НАЈВАЖНИЈИ ЗАКОНСКИ И ПОДЗАКОНСКИ АКТИ ИЗ ДАТЕ ОБЛАСТИ

Најважнији правни акт у датој области свакако је Закон о заштити становништва од заразних болести („Сл. гласник РС", бр. 15/2016 и 68/2020), који је на снази од 4. марта 2016. године, а измене закона од 10. маја 2020. године.

Поред наведеног закона, више правилника ближе уређује наведену материју, од којих ће у наставку бити побројани само неки, попут Правилника о програму обавезне и препоручене имунизације становништва против одређених заразних болести („Сл. гласник РС" бр. 65/2020), Правилника о спречавању, раном откривању и сузбијању болничких инфекција („Сл. гласник РС" бр. 1/2020), Правилника о имунизацији и начину заштите лековима („Сл. гласник РС", бр. 8/2017, 11/2018, 14/2018, 45/2018, 48/2018, 58/2018, 104/2018), Правилника о условима за обављање дезинфекције, дезинсекције и дератизације („Сл. гласник РС" бр. 3/2017), Правилника о пријављивању заразних болести и посебних здравствених питања

у карантину врши надлежни завод, односно институт за јавно здравље, као и медицински тим који борави у карантину, с тим што обезбеђење обавља орган управе надлежан за унутрашње послове.

Ванредне мере обухватају: проглашавање епидемије заразне болести од већег епидемиолошког значаја, спровођење мера у ванредним ситуацијама и спречавање уношења заразних болести у земљу и њиховог преношења у друге земље.

У категорију других мера спадају: превенција и сузбијање болничких инфекција, хигијенско поступање приликом пружања услуга хигијенске неге и улепшавања лица и тела, као и немедицинских естетских интервенција, и поступање са посмртним остацима умрлих лица.

ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР И САНКЦИЈЕ

Када се говори о инспекцијском надзору, може се констатовати да су прилично широка овлашћења санитарног инспектора. Он има право и дужност да: нареди предузимање прописаних мера и других радњи. Мере могу бити у складу са законом, али и утврђеним међународним санитарним конвенцијама и другим међународним уговорима. Иако су поједине мере наведене раније у тексту, сада ће бити конкретизоване. То могу бити: здравствени прегледи запослених, других лица и клицоноша, као и преглед производа, уређаја и опреме, узимање потребног материјала за лабораторијска испитивања, забрана даље дистрибуције вакцине, подношење пријаве надлежном органу за учињено кривично дело, односно захтева надлежном органу за покретање прекршајног поступка. Посебно треба издвојити меру коју смо добро упамтили током пандемије вируса COVID-19: забрана окупљања особа у школама, предшколским установама, здравственим установама, јавним објектима и на другим јавним местима док траје опасност од епидемије заразне болести од већег епидемиолошког значаја. Мере се одређују решењем санитарног инспектора у управном поступку, а када је у питању предузимање изузетно хитних мера ради отклањања непосредне опасности по живот и здравље људи, санитарни инспектор може да их пропише и усменим решењем.

Закон о заштити становништва од заразних болести од свог доношења само је једном измењен, и то недавно, непосредно након укидања ванредног стања. Измене су минималне и тичу се искључиво казнених одредби, односно новчаног кажњавања. Извршена је корекција (на већи износ) појединих казни за физичка лица. Распон казни за кршење наведених мера изузетно је висок и креће се од 20.000 динара за физичко лице до чак 2.000.000 динара за здравствену установу и друго правно лице. Када се говори о кажњавању, потребно је подсетити на то да су Кривичним закоником предвиђена два кривична дела: непоступање по здравственим прописима за време епидемије и преношење заразне болести, за која је предвиђена казна затвора до три године. Све то говори о значају и потреби познавања гореобрађене материје.

Претходни догађаји су не само нас него и читав свет, мора се признати, дочекали прилично неприпремљене и необавештене. Ако овим текстом успемо макар мало да приближимо грађанима значај заштите од заразних болести, онда је ефекат постигнут, поготово имајући у виду најаве могућности поновних избијања епидемија.

ИНГ-ПРО
3 ДЕЦЕНИЈЕ
С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

Примена у пракси Уредбе о давању у закуп водног земљишта у јавној својини

Доношењем наведене уредбе у нашем праву је по први пут давање водног земљишта у закуп прописано подзаконским актом који уређује само ту материју, уважавајући специфичност водног земљишта као посебну врсту предмета закупа.

Саша Кулић,
дипл. правник

Давање водног земљишта у закуп представља једну од врло актуелних тема јер на истом могу да се обављају различите делатности. Но, пре него што се посветимо наведеној уредби, осврнућемо се на занимљив начин на који је дата материја била уређена до њеног доношења. Наиме, у тексту Закона о водама пре измена и допуна („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12 и 101/16) постојала је упућујућа одредба у члану 10в став 1, према којој се поступак давања у закуп водног земљишта у јавној својини спроводио у складу са прописима којима је уређено давање у закуп ствари у јавној својини. На основу те одредбе јавна водопривредна предузећа спроводила су поступак давања у закуп водног земљишта у јавној својини у складу са Уредбом о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом, давања у закуп ствари у јавној својини и поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда („Сл. гласник РС”, бр. 24/12, 48/15, 99/15, 42/17 и 94/17). Поменутом уредбом било је прописано да се непокретне ствари у јавној својини дају у закуп у поступку јавног надметања или прикупљања писмених понуда путем јавног оглашавања, а изузетно непосредном погодбом, затим да поступак давања у закуп непокретне ствари у јавној својини спроводи комисија коју образује надлежни орган, као и да се избор најповољнијег понуђача врши применом критеријума висине понуђене закупнине.

На основу наведених прописа јавна водопривредна предузећа „Србијаводе” и „Воде Војводине” спроводила су поступке давања у закуп водног земљишта са јавним оглашавањем и након спроведених поступака закључивала уговоре о закупу водног земљишта за различите намене: вађење речних наноса, постављање плутајућих објеката, обављање пољопривредне делатности, сенокос и испашу и друго. Међутим, након доношења претходно наведеног Закона о водама, донет је Закон о изменама и допунама Закона о јавној својини („Сл. гласник РС” бр. 113/17), којим је прописано да се правни режим водног земљишта у јавној својини уређује посебним законом, дакле Законом о водама. Имајући у виду ту одредбу Закона о јавној својини, Влада је донела Уредбу о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом и давања у закуп ствари у јавној својини, односно прибављања и уступања искоришћавања других имовинских права, као и поступцима јавног надметања и прикупљања писаних понуда („Сл. гласник РС” бр. 16/18), чијом је одредбом из члана 2. став 6. прописано да се одредбе Уредбе не примењују, поред осталог, и у поступцима давања у закуп водног земљишта. Имајући у виду да је ступањем на снагу поменуте уредбе престала да важи Уредба о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом, давања у закуп ствари у јавној својини и поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда („Сл. гласник РС”, бр. 24/12,

то право неће имати никакав значај уколико лице које се позива на право пречег закупа не понуди највишу закупнину или не прихвати највишу понуђену закупнину другог понуђача. На тај начин заштићен је интерес лица које има право пречег закупа јер право задржава и у наредном периоду закупнине, али је у исто време остварен и циљ давања у закуп водног земљишта, а то је да оно буде дато у закуп по највишој тржишној цени.

Након окончаног поступка директор јавног водопривредног предузећа, односно руководилац надлежног органа Града Београда доноси решење о давању у закуп водног земљишта. Против тог решења у року од петнаест дана од дана обавештавања о решењу може да се изјави жалба министарству надлежном за послове водопривреде, надлежном органу аутономне покрајине за закуп на територији аутономне покрајине, односно надлежном органу Града Београда за закуп на територији Града Београда за постављање плутајућих објеката. Овде би могао да се брани и став према коме давање у закуп водног земљишта може да се сматра актом располагања, па би стога, уместо жалбе и управноправне заштите у другостепеном поступку, требало прописати судску заштиту.

Након што решење постане коначно, јавно водопривредно предузеће, односно надлежни орган Града Београда са понуђачем закључује уговор о давању водног земљишта у закуп. По својој природи, тај уговор представља уговор по приступу, с обзиром на то да су сви елементи уговора већ дати у јавном огласу, а понуђач се учешћем у јавном надметању, односно слањем понуде надметао управо за закуп поменутог водног земљишта и под тим условима. Само се по себи разуме да након обављеног поступка јавног надметања, односно избора највише понуђене закупнине, ниједан елемент уговора не може да се измени. Рок на који се водно земљиште даје у закуп не може да буде дужи од петнаест година, осим за изградњу објеката, када рок не може да буде дужи од педесет година. У пракси се највећи број уговора закључује на много краћи период, врло често на период од једне године (нпр. за вађење наноса). Генерално узевши, дужина рока закупа зависи од врсте делатности коју ће обављати лице које закључи уговор. Ти рокови су увек дужи уколико се на водном земљишту поставља објекат веће вредности. Неретко се такви објекти граде средствима кредита пословних банака, при чему врло често банка од закупца тражи да приложи вишегодишњи уговор о закупу како би одобрила кредит. По престанку уговора закупац је дужан да уклони објекат са водног земљишта у року од три месеца.

Електронско издање **ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ**

Незаобилазна помоћ у раду правника

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници www.propisi.net и садржи преко 250.000 докумената:

- прописе,
- судску праксу,
- службена мишљења надлежних министарстава,
- моделе уговора и обрасце из свих области,
- коментаре прописа.

Сва наведена документа међусобно су повезана.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Измене у начину обављања послова контроле и наплате паркирања у Граду Београду

Одлука о изменама и допунама Одлуке о јавним паркиралиштима објављена је у „Службеном листу Града Београда" бр. 65/2020 од 29. 5. 2020, ступила је на снагу 6. 6. 2020, а примењује се од 1. 8. 2020. године.

Јасмина Вранић,
дипл. правник, координатор за прописе и нормативне послове ЈКП „Паркинг сервис" Београд

Одредбом члана 3. став 1. тачка 7) Закона о комуналним делатностима („Сл. гласник РС", бр. 88/2011, 46/2014 – Одлука УС РС, 104/2016 и 95/2018) комунална делатност „управљање јавним паркиралиштима" дефинисана је као услуга одржавања јавних паркиралишта и простора за паркирање на обележеним местима (затворени и отворени простори), организација и вршење контроле и наплате паркирања, затим као услуга уклањања непрописно паркираних, одбачених или остављених возила, премештање паркираних возила под условима прописаним овим и другим посебним законом и постављање уређаја којима се по налогу надлежног органа спречава одвожење возила, као и уклањање, премештање возила и постављање уређаја којима се спречава одвожење возила у случајевима предвиђеним посебном одлуком скупштине јединице локалне самоуправе којом се уређује начин обављања комуналне делатности управљања јавним паркиралиштима, али и наплата наведених услуга. Одредбом члана 13. став 1. истог закона прописано је да скупштина јединице локалне самоуправе одлукама прописује начин обављања комуналне делатности, као и општа и посебна права и обавезе вршилаца комуналне делатности и корисника услуга на својој територији, укључујући и начин плаћања цене комуналне услуге, начин вршења контроле коришћења и наплате комуналне услуге и овлашћења вршиоца комуналне делатности у вршењу контроле, али и мере које су контролори овлашћени да предузимају. Дакле, свака јединица локалне самоуправе (град, општина) доноси одлуку о јавним паркиралиштима, којом прописује, између осталог, и организацију и начин вршења контроле и наплате паркирања на својој територији, сходно којој предузеће које је јединица локалне самоуправе основала или му је поверила обављање комуналне делатности управљања јавним паркиралиштима врши наведене послове. Удружење јавних паркиралишта Србије омогућава предузећима која су чланице Удружења да међусобно усклађују свој рад и обављање делатности у делу послова контроле и наплате паркирања, као и одредбе у одлукама о јавним паркиралиштима којима се регулише контрола и наплата паркирања, тако да су до сада предузећа која обављају поменуту делатност поступала углавном на исти начин.

Треба имати у виду и разлике које се огледају у броју паркинг места која су под контролом и наплатом, сходно одредби члана 11б Уредбе о начину и условима за отпочињање обављања комуналних делатности („Сл. гласник РС", бр. 13/2018, 66/2018 и 51/2019), као и у кадровским (минималан број паркинг контролора према одређеном броју паркинг места по смени) и техничким капацитетима (број уређаја за вршење контроле и наплате, софтверско решење за вршење контроле и наплате, број рачунара, штампача, сервера и фотоапарата) које предузећа морају да испуне ради отпочињања обављања комуналне делатности. Такође, зонски систем паркирања

„Новчаном казном од 150.000 динара казниће се за прекршај предузеће ако:
1. на прописани начин не одржава и обележава посебна паркиралишта (члан 8. став 2);
2. на посебним паркиралиштима не одреди паркинг места за возила инвалида (члан 9а став 1);
3. на прописани начин не врши обавештавање корисника о издатом електронском налогу за плаћање еДПК (члан 18в став 2).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 25.000 динара одговорно лице у предузећу.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 75.000 динара предузетник."

Након извршене измене и допуне одредбе члана 24. Одлуке о јавним паркиралиштима, пречишћени текст поменутог члана гласи:

„Новчаном казном од 10.000 динара казниће се за прекршај контролор уколико не носи службена обележја или службену легитимацију."

Услови и начин упућивања осигураних лица на лечење у иностранство према новом правилнику

Упућивање осигураних лица на лечење у иностранство размотрено је у овом тексту са здравственог и пореског аспекта.

Мр Жељко Албанезе

Министар здравља донео је **Правилник о условима и начину упућивања осигураних лица на лечење у иностранство**, који је објављен у „Службеном гласнику РС" број 81/2020 од 5. 6. 2020, а ступио је на снагу 13. 6. 2020. године (даље: Правилник). Њим се уређују услови и начин, као и врсте обољења, стања или повреда за које може да се одобри лечење или спровођење дијагностичких поступака, односно успостављање дијагнозе у иностранству.

ШТА РЕГУЛИШЕ ПРАВИЛНИК

Сагласно Правилнику, **на терет средстава обавезног здравственог осигурања осигураном лицу може да се одобри**:
1) лечење у иностранству – за лечење обољења, стања или повреда које не могу успешно да се лече у Републици Србији, а у земљи у коју се осигурано лице упућује постоји могућност за успешно лечење тог обољења, стања или повреде;
2) спровођење дијагностичких поступака, односно успостављање дијагнозе у иностранству – исто не може успешно да се обави у Републици Србији, а у иностранству постоји могућност успешног спровођења ди-

пореског изузимања **неопходно је да стварни трошкови лечења буду документовани** рачунима здравствене установе која је лечење извршила. Дакле, уколико се физичко лице које није запослено код даваоца, а било је на лечењу у иностранству, обрати за исплату новчане помоћи у висини стварних трошкова лечења и иста буде исплаћена, на та примања **давалац – исплатилац помоћи не обрачунава, не обуставља и не плаћа порез на доходак грађана**, уколико су му стварни трошкови лечења документовани рачунима здравствене установе која је лечење извршила.

Сагласно члану 9. тачка 28) Закона о порезу, **порез се не плаћа ни на примања** физичког лица које није запослено код даваоца, остварена **по основу трошкова превоза и смештаја за потребе лечења** поменутог лица. И за остваривање наведеног пореског изузимања **неопходно је да трошкови превоза и смештаја за потребе лечења буду документовани**.

Електронско издање

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници **www.propisi.net** и садржи преко 250.000 докумената: прописе, судску праксу, службена мишљења надлежних министарстава, моделе уговора и обрасце из свих области, као и коментаре прописа врхунских стручњака, при чему су сва наведена документа међусобно повезана.

ЗАШТО СЕ ПРЕТПЛАТИТИ БАШ НА ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима, као и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.
- Зато што се приликом претраживања појмова нуде могући резултати.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Посредовање, са посебним освртом на посредовање у привреди

Карактеристике уговора о посредовању овде су размотрене како са аспекта Закона о облигационим односима тако и са аспекта судске праксе, као и праксе у привреди, при чему је размотрен и однос поменутог уговора, уговора о трговинском заступању и уговора о делу.

Владимир Саичић,
дипл. правник

ОДНОС УГОВОРА О ПОСРЕДОВАЊУ И УГОВОРА О ТРГОВИНСКОМ ЗАСТУПАЊУ

Посредовање у закључењу одређеног посла представља разгранату и уобичајену активност, посебно у привредном животу, међу привредним субјектима, али и међу осталим правним и физичким лицима. Уговором о посредовању обавезује се посредник да настоји да пронађе и доведе у везу са налогодавцем лице које би с њим преговарало о закључењу одређеног уговора, а налогодавац да му исплати одређену накнаду ако уговор буде закључен. Из дате дефиниције Закона о облигационим односима произлази да уговор о посредовању има сличности, али и значајних разлика у односу на уговор о трговинском заступању. Основна разлика огледа се у томе што је у уговору о трговинском заступању заступник дужан да се стално стара да трећа лица закључују уговоре са његовим налогодавцем, док се у уговору о посредовању ради о закључењу одређеног уговора између налогодавца и трећег лица. Док је према дужини трајања престације, уговор о трговинском заступању – уговор трајног карактера јер су обавезе заступника и налогодавца трајне и не исцрпљују се једним испуњењем, у уговору о посредовању то није случај, тако да се сматра да, кад се одређени уговор између посредника и трећег лица закључи, посредник је испунио своју обавезу из уговора.

Још једна значајна разлика између уговора о трговинском заступању и уговора о посредовању састоји се у томе што заступник приликом трговинског заступања право на накнаду стиче кад уговор за који је посредовао буде извршен, док у уговору о посредовању право на накнаду посредник стиче када уговор буде закључен и у једном и другом случају, ако шта друго није уговорено.

Посредник настоји да пронађе лице са којим би налогодавац преговарао, из чега произлази да он не јемчи да ће такво лице пронаћи, а још мање да ће налогодавац или то лице, ако га и пронађе, закључити уговор. По правилу, он најпре мора да доведе налогодавца у везу са трећим лицем, са којим ће налогодавац закључити уговор, тако да је сврха посредовања довођење у везу продавца и купца. То је и став судске праксе, образложен Пресудом Вишег суда у Нишу Гж 2117/2012 од 27. 11. 2012. године.

ОДНОС УГОВОРА О ПОСРЕДОВАЊУ И УГОВОРА О ДЕЛУ

Уговор о посредовању је подврста уговора о делу. Како се уговором о делу посленик обавезује да обави одређени посао, као што је израда или оправка неке ствари или извршење неког физичког или интелектуалног рада и сл., а наручилац да му за то плати накнаду, може се сматрати да је посредник из уговора о посредовању тип посленика, док је налого-

закључењу уговора, он има право на накнаду ако није знао да је аутомобил уништен у пожару, а нема право на посредничку накнаду ако је за ту чињеницу знао.

Потребно је разликовати ништавост уговора који је закључен посредовањем и ништавост самог уговора о посредовању. И сам уговор о посредовању може да буде ништав, када се сматра да није ни закључен, па наравно да у том случају ни посредник нема право на посредничку накнаду. Ако, на пример, због законских ограничења уопште није био могућ поступак посредовања нити су уговарачи могли да воде било какве преговоре ради закључења уговора, уговор о посредовању је ништав због непостојања основа. Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1799/2014 од 29. 1. 2015. године одлучено је да је уговор о посредовању у продаји ништав уколико је продаја извршена на јавном надметању, јер у том случају уопште није био могућ поступак посредовања нити су уговарачи могли да воде било какве преговоре ради закључења уговора.

Посредник нема право на накнаду трошкова учињених приликом извршења налога, изузев кад је то уговорено. Међутим, ако му је уговором признато право на накнаду трошкова, посредник има право на ту накнаду и у случају кад уговор није закључен. Дакле, уколико је самим уговором о посредовању уговорена само накнада за посредовање, сматра се да су трошкови урачунати у накнаду, па се неће посебно исплаћивати, односно неће се уопште исплаћивати уколико посредник не стекне право на посредничку накнаду, тј. уколико посредовање остане без успеха. Међутим, уколико је уговором о посредовању посебно уговорена накнада за посредовање, а посебно накнада за трошкове у вези са посредовањем, посредник има право на накнаду за трошкове, без обзира на то да ли је уговор за чије је закључење посредовано закључен или није.

Уколико друкчије није уговорено, посредник који је добио налог за посредовање од обеју страна може да захтева од сваке стране само половину посредничке накнаде и накнаду половине трошкова, ако је накнада трошкова уговорена. Посредник је дужан да се са пажњом доброг привредника стара о интересима обеју страна између којих посредује. За разлику од уговора о трговинском заступању, у ком један заступник без пристанка налогодавца не може да преузме обавезу да на истом подручју и за исту врсту послова ради за другог налогодавца, приликом посредовања то је могуће, с тим што је посредник дужан да ревносно врши своју дужност и у односу према једној и у односу према другој страни. Посредник који противно уговору или противно интересима свог налогодавца ради за другу страну, губи право на посредничку накнаду и на накнаду трошкова.

ЗАКЉУЧАК

Посредовање у привреди у условима тржишне привреде представља веома важну делатност. Закон о облигационим односима регулише уговор о посредовању, али су норме којима је посредовање регулисано диспозитивног карактера, па је остављено на вољу уговорним странама да уреде поменуте односе како желе, тако да уговорне стране могу да прилагоде уговоре конкретној ситуацији.

Електронски часопис **ПОСЛОВНИ САВЕТНИК**

Електронски часопис Пословни саветник активира се и користи кроз електронско правно издање Прописи.нет на страници propisi.net, путем корисничког имена и лозинке.

Корисницима су доступни чланци из свих досадашњим бројева часописа.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у наслову или тексту чланка, по броју (години) часописа, по ауторима чланака, по областима – групама, коришћењем опције Повезани документи са конкретним прописом или у оквиру текста прописа, кликом на линкове испод чланова прописа. Чланци могу да се чувају у ***PDF*** формату, као и да се штампају и копирају.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Закон о трговини: обавеза истицања цене, продајни подстицаји, акцијска продаја и обавезе трговаца приликом даљинске трговине

У наставку су наведени ставови из службеног мишљења Министарства трговине, туризма и телекомуникација бр. 011-00-099/2020-03 од 21. 5. 2020. године.

Редакција

ОБАВЕЗА ИСТИЦАЊА ЦЕНЕ НЕ ОДНОСИ СЕ НА МАГАЦИНСКЕ ПРОСТОРЕ

У члану 35. Закона о трговини („Сл. гласник РС” бр. 52/2019) прописано је да је трговац дужан да на јасан, несумњив, лако уочљив и читљив начин истакне продајну цену на роби односно амбалажи, непосредно поред робе или, у случају даљинске трговине, непосредно поред приказа или описа робе.

Имајући у виду претходно наведено, горенаведене одредбе не односе се на истицање цена у магацинским просторима, већ само на продајне просторе поред робе, односно у случају даљинске трговине непосредно поред приказа или описа робе.

У ТОКУ ПРОДАЈНОГ ПОДСТИЦАЈА ТРГОВАЦ НЕ МОЖЕ ДА ИЗУЗИМА АРТИКЛЕ КОЈИ СУ ОБУХВАЋЕНИ ПРОДАЈНИМ ПОДСТИЦАЈЕМ И ДА ИХ ПРОДАЈЕ ПО ПУНОЈ ЦЕНИ

У члану 36. Закона о трговини („Сл. гласник РС” бр. 52/2019) прописано је да је продајни подстицај понуда робе/услуге под повољнијим условима у односу на редовну понуду, и то нарочито са сниженом ценом, посебним условима продаје, испоруке, са обећањем награде, са пратећим поклонима, у програмима лојалности, односно другим погодностима.

Понуда продајног подстицаја нарочито садржи:

1) врсту подстицаја;

2) прецизно и јасно одређење робе/услуге на коју се односи;

3) период важења подстицаја, са назнаком датума почетка и датума истека, а у случају распродаје, са назнаком „док трају залихе”;

4) све евентуалне посебне услове везане за остваривање права на подстицај.

Имајући у виду претходно наведено, у току продајног подстицаја трговац не може да изузима артикле који су обухваћени продајним подстицајем и да их продаје по пуној цени, с обзиром на горепрописано, у смислу посебних услова продаје, као и на то шта понуда продајног подстицаја мора да садржи.

ТРГОВАЦ НЕ МОЖЕ ДОДАТНО ДА СНИЗИ ЦЕНЕ АРТИКАЛА КОЈИ СУ ОБУХВАЋЕНИ АКЦИЈСКОМ ПРОДАЈОМ

У члану 37. Закона о трговини („Сл. гласник РС” бр. 52/2019) прописано је да продаја са сниженом ценом може да буде:

1) распродаја,

2) сезонско снижење,

3) акцијска продаја.

КОЈЕ СУ ПРОПИСАНЕ ПРЕДМЕТНИМ ЗАКОНОМ О ТРГОВИНИ

У члану 38. Закона о трговини („Сл. гласник РС" бр. 52/2019) прописана је забрана оглашавања продајних подстицаја за робу које има у тако малој количини да је очигледно да се тиме намерава привлачење купаца ради навођења на куповину друге робе, осим ако није назначена јасно расположива количина на дан почетка продајног подстицаја. При оглашавању процента снижења највећи проценат снижења може да се наведе уколико се односи на најмање једну петину робе у асортиману трговца на сваком продајном месту на које се продајни подстицај односи.

Приликом оглашавања процента снижења највећи проценат снижења може да се наведе уколико се односи на најмање једну петину робе у асортиману трговца који обавља даљинску трговину или трговину личним нуђењем. Забрањено је оглашавање продајних подстицаја којима се оглашава наводна распродаја или привидно снижење цене робе или услуга, обим снижења или сл., ако је ранија цена неистинито приказана или је роба/услуга била понуђена по ранијој цени у занемарљиво кратком периоду. Ако се оглашавају роба или услуга по ценама повлашћеним за одређене категорије лица, за одређено подручје, продајно место и одређени период времена, морају тачно да се означе категорија лица, подручје, продајно место и период за који цена важи. Ако се у огласној поруци пореде цене робе или услуга различитог квалитета, односно цене робе са недостатком и без њега, мора да се наведе да је нижа цена условљена нижим квалитетом, односно недостатком. На оглашавање продајних подстицаја, уколико овим законом није другачије прописано, примењују се одредбе закона којим се уређује оглашавање.

Имајући у виду претходно наведено, трговац је у обавези да учини доступним потрошачу, приликом оглашавања продајног подстицаја, све информације о артиклима које су прописане предметним законом о трговини.

ОБАВЕЗА ТРГОВЦА ЈЕ ДА ПРИЛИКОМ ДАЉИНСКЕ ТРГОВИНЕ КУПЦУ ДОСТАВИ СВЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ДОКУМЕНТА, КАО И ПРИЛИКОМ ОБАВЉАЊА ТРГОВИНЕ НА ПРОДАЈНОМ МЕСТУ, НА ЈЕЗИКУ КОЈИ ЈЕ У СЛУЖБЕНОЈ УПОТРЕБИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

У члану 17. Закона о трговини („Сл. гласник РС" бр. 52/2019) прописано је да је даљинска трговина истицање понуде и закључење уговора за продају робе/услуге употребом једног или више средстава комуникације на даљину. Даљинска трговина усмерена је на потрошаче у Републици Србији, нарочито ако се:
1) користи језик у службеној употреби у Републици Србији или истичу цене у динарима и
2) нуди испорука робе на територији Републике Србије.

Имајући у виду претходно наведено, трговац је дужан да купцу достави све информације и документа као и приликом обављања трговине на продајном месту. Такође, све информације треба да буду доступне на језику који је у службеној употреби у Републици Србији.

Извор: *Мишљење Министарства трговине, туризма и телекомуникација бр. 011-00-099/2020-03 од 21. 5. 2020. године*

ИНГ-ПРО
3 ДЕЦЕНИЈЕ
С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

Разјашњење појма извршности у прекршајном праву

Појам извршности у прекршајном праву објашњен је у тексту са аспекта Закона о прекршајима, судске праксе и правне теорије.

Владимир Живанкић,
судија Прекршајног суда у Кикинди

I

Циљ прекршајног поступка је да се утврди да ли је учињен прекршај и да ли је окривљени за тај прекршај одговоран, а ако јесте, да ли и која прекршајна санкција под условима које предвиђа Закон о прекршајима може и треба да му се изрекне (чланови 1, 5, 32. и 86. Закона о прекршајима).

Након окончања поступка суд доноси једну од одлука прописаних чланом 246. поменутог закона: осуђујућу пресуду, ослобађајућу пресуду, решење којим се поступак обуставља или решење којим се малолетном учиниоцу прекршаја изриче васпитна мера. Пошто је овде реч о извршности, јасно је да су предмет разматрања осуђујућа пресуда и решење којим се малолетном учиниоцу прекршаја изриче васпитна мера. Међутим, поред тога, у обзир за извршење долази и новчана казна изречена прекршајним налогом.

Закон о прекршајима у члану 307. одређује да су пресуда и решење правоснажни када више не могу да се побијају жалбом или кад жалба није дозвољена, а у члану 173. да је прекршајни налог коначан када лице против кога је издат прихвати одговорност пропуштањем – тако што у року од осам дана од дана пријема прекршајног налога не плати изречену казну или не поднесе захтев за судско одлучивање о издатом прекршајном налогу.

Зашто је правоснажност (односно коначност у случају прекршајног налога) уопште битна? Зато што је она први услов за извршење одлуке (пресуде, решења или прекршајног налога) јер се судске одлуке донете у прекршајном поступку и издати прекршајни налог извршавају тек кад постану правоснажни (пресуда и решење), тј. у случају прекршајног налога, када постане коначан, све сагласно члану 307. Закона о прекршајима. Другим речима, прекршајна санкција изречена неком од поменутих одлука извршава се (принудно) само ако је одлука којом је та санкција изречена постала правоснажна и извршна.

Правоснажност (и коначност за прекршајни налог) значи да је о датој прекршајној ствари пресуђено/решено и да (осим изузетно, ако се усвоји неки од постојећих ванредних правних лекова) о томе више не може да се одлучује.

II

Поменути члан Закона одређује и да се одлука донета у прекршајном поступку извршава кад за извршење нема законских сметњи. Питање је како треба исправно разумети појмове „извршава" и „извршење".

Извршава се само изрека пресуде, дакле, у датом случају, како је већ речено, изречена прекршајна санкција. Одређење „да се одлука донета у прекршајном поступку извршава" значи да се у живот спроводи дата прекршајна санкција тако што се извршава у односу према учиниоцу прекршаја.

„Извршење" нема другачије значење од појма „извршава", већ само омеђава поступак спровођења прекршајне санкције, тако да она не може принудно да се изврши док се не стекну законски услови, при чему је један већ утврђен – правоснажност.

У Закону о прекршајима не пише изричито кад је судска одлука извршна, већ кад се

је проузроковао, која је извршна по протеку рока за надокнаду штете, који је одређен у решењу (чланови 76. и 291. Закона о прекршајима, члан 277. Законика о кривичном поступку, чланови 79. и 98. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица и члан 8. Правилника о извршењу васпитних мера посебних обавеза);

4. мере појачаног надзора, које су извршне кад и правоснажне (с тим да извршење истих почиње на дан достављања извршне судске одлуке родитељу, усвојитељу, старатељу или органу старатељства).

Судском одлуком може да се изрекне:

1. одузимање имовинске користи – извршно је по протеку рока за плаћање, који је одређен у пресуди (чланови 69. и 251. Закона о прекршајима);

2. одлука о имовинскоправном захтеву, и то у виду:

- **накнаде штете**, која је извршна је по протеку рока за плаћање, који је одређен у пресуди (чланови 152. и 251. Закона о прекршајима),
- **повраћаја ствари**, која је извршна по протеку рока за враћање ствари, који је одређен у пресуди (чланови 152. и 251. Закона о прекршајима).

Одлука о трошковима прекршајног поступка извршна је по протеку рока за плаћање, који је одређен у пресуди (чланови 40. и 251. Закона о прекршајима).

Електронски часопис

ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Електронски часопис Леге Артис – Прописи у пракси активира се и користи кроз електронско правно издање Прописи.нет на страници ***propisi.net***. Ажурира се свакодневно и користи путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, правним областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци могу да се чувају у PDF формату, као и да се штампају и копирају.

Осим оних које чине штампано издање, у електронском издању налазе су и додатне рубрике: Образовање, Ауторско право, Планирање и изградња и др.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Електронски часопис

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Електронски часопис Пословни саветник активира се и користи кроз електронско правно издање Прописи.нет на страници propisi.net, путем корисничког имена и лозинке.

Корисницима су доступни чланци из свих досадашњим бројева часописа.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у наслову или тексту чланка, по броју (години) часописа, по ауторима чланака, по областима – групама, коришћењем опције Повезани документи са конкретним прописом или у оквиру текста прописа, кликом на линкове испод чланова прописа. Чланци могу да се чувају у ***PDF*** формату, као и да се штампају и копирају.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Случај кривичног дела недавање издржавања

У тексту који је пред вама анализирано је биће кривичног дела недавање издржавања, уз навођење карактеристичних судских одлука, а дат је и детаљнији осврт на један случај из праксе, као и шта све треба да допринесе правилном разумевању спорних ситуација у пракси.

Андреја Бошковић,
адвокат из Аранђеловца

ПРАВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ЗАКОНСКОГ ИЗДРЖАВАЊА

Законско издржавање је императивне природе. Породични закон („Сл. гласник РС”, бр. 18/2005, 72/2011 – др. закон и 6/2015) прописује између којих лица постоји обавеза издржавања, као и под којим се условима издржавање остварује. У члану 8. став 1. прописано је да је издржавање право и дужност чланова породице, док став 2. прописује да одрицање од права на издржавање нема правно дејство. Из тога произлази да странке својим споразумом, а ни једнострано не могу да се одрекну права на издржавање. Могуће је да странке својим споразумом одреде висину и начин давања издржавања.

Законско издржавање је лично имовинско право, што значи да је строго везано за личност повериоца и дужника. Право и дужности издржавања не могу да се пренесу на друга лица ни правним послом *inter vivos* ни правним послом *mortis causa*. Издржавање је ван правног промета. Због личног карактера издржавања није дозвољена компензација са другом новчаном обавезом (члан 341. став 1. тачка 5) Закона облигационим односима („Сл. лист СФРЈ”, бр. 29/78, 39/85, 45/89 – одлука УСЈ и 57/89, „Сл. лист СРЈ” бр. 31/93 и „Сл. лист СЦГ” бр. 1/2003 – Уставна повеља)).

Закон о облигационим односима у члану 373. став 3. прописује да право на законско издржавање не може да застари. Лице које има право на издржавање може да оствари своје право увек када су испуњени услови за издржавање, без обзира на то кад су се исти стекли. На тај начин штите се лица која имају право на издржавање, а заштита је неопходна због тога што се издржавањем обезбеђује егзистенција. Право на издржавање не застарева, али поједини доспели оброци издржавања застаревају, и то у року од три године (члан 372/1 Закона о облигационим односима).

Законско издржавање се даје за будућност, односно од када се издржавање тражи. Издржавање не може да се досуди за период који је протекао, без обзира на то што су евентуално и у том периоду постојали услови за издржавање.

Исплаћени износи се не враћају. У случају да је неко лице примило издржавање од лица које није било дужно на давање издржавања или у вишем износу од онога на које је имало право, нема обавезу да врати оно што је примило, али ако то учини, сматра се да је вратило оно што је дуговало. То се назива натурална облигација. Чланом 165. Породичног закона прописано је да лице које је фактички давало издржавање, а није имало правну обавезу, има право на накнаду (регрес) од лица које је било дужно да даје издржавање. Ако је више лица било дужно да даје издржавање, њихова обавеза је солидарна, тако да поверилац може да се обрати било којем дужнику и да тражи цео износ од њега, а дужник који исплати обавезу у целости може да се регресира од осталих дужника.

Висина издржавања може да се мења, повећава или смањи у зависности од промењених

правоснажном и извршном пресудом и да ли је вољно избегавао да по тој пресуди поступи, односно да даје издржавање деци на начин како је одређено правоснажном и извршном пресудом.

Поставља се још и питање да ли је адвокат прекршио Закон о адвокатури и кодекс професионалне етике адвоката зато што је својим немарним радом онемогућио да деца добију уредну алиментацију и своју странку изложио кривичном прогону, плаћању камата на дуговане износе, или је окривљени био немаран зато што се није информисао код адвоката или у суду за свој предмет. Наиме, законом који уређује парнични поступак није одређена обавеза адвоката који је пуномоћник странке да о донетој пресуди, као и о њеној правоснажности и извршности обавести странку коју заступа, али то ипак произлази из самог односа поверења који настаје на релацији клијент–пуномоћник, будући да пуномоћник не остварује и не штити нека своја права у парничном поступку, већ права клијента ког заступа, па је свакако у обавези да странку упозна са исходом спора.

Посматрано са аспекта парничног (грађанског) права, поставља се питање од каквог је значаја то да ли је адвокат-пуномоћник обавестио заступану странку о донетој пресуди, њеној правоснажности и извршности. Као што је већ наведено у парничном поступку, странка која има пуномоћника не добија лично писмена од стране суда, па ни пресуду, већ се достава врши искључиво пуномоћнику (изузев позива за странку када је потребно ту странку саслушати), тако да правоснажност пресуде наступа истеком рока за жалбу рачунајући од дана када је пуномоћник (адвокат) примио пресуду, односно потврђивањем првостепене пресуде од стране другостепеног суда, а извршност истеком парицоног рока за испуњење обавезе (изреком пресуде одређује се у ком року тужени /ако је изгубио спор/ треба да испуни утврђену обавезу, па уколико то не учини, пресуда стиче извршност, односно подобна је за принудно извршење).

Уколико тужилаштво прихвати исказ адвоката који тврди да није окривљеног обавестио о правоснажној и извршној пресуди и уколико јавни тужилац не буде располагао новим доказима да на други начин осумњичени није сазнао за ову пресуду, односно његову обавезу која је пресудом утврђена, предметном делу недостајао би субјективни елемент у виду постојања умишљаја на страни осумњиченог, што значи да поменуто дело по закону ни би било кривично дело. Законик о кривичном поступку у члану 423. прописује да ће пресуду којом се оптужени ослобађа од оптужбе суд изрећи ако дело за које је оптужен по закону није кривично дело, а нема услова за примену мера безбедности.

Закључак

Основни јавни тужилац на основу члана 283. став 1. тачка 4) Законика о кривичном поступку доноси наредбу у којој одлаже кривично гоњење осумњиченог због два кривична дела недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика, извршена на штету малолетне деце. Налаже се осумњиченом да уплати новчани износ. Ако осумњичени прихваћену обавезу не изврши у остављеном року, против њега ће бити настављен даљи поступак.

Окривљени је прихваћену обавезу извршио у потпуности, па је кривична пријава одбачена на основу члана 283. став 3. Законика о кривичном поступку.

Литература:
1. „Породично право”, Правни факултет у Новом Саду, Нови Сад 2009, стр. 101–103;
2. „Кривично право посебни део”, „Службени гласник”, Београд 2010, стр. 144–145.

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

РАДНО ПРАВО

Отпремнина због одласка у пензију

П: *Да ли морамо да исплатимо отпремнину када запослени иде у превремену пензију и ако морамо, да ли се исплаћују нето или бруто просечне зараде у РС и да ли се исте опорезују?*
О: Из Мишљења Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања број 011-00-717/2017-02 од 27. 10. 2017. године:

„Чланом 119. став 1. тачка 1) Закона о раду („Сл. гласник РС", бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14 и 13/17 – УС) утврђено је да је послодавац, у складу са општим актом, дужан да запосленом исплати отпремнину при одласку у пензију најмање у висини две просечне зараде.

Према томе, **право на отпремнину при одласку у пензију остварује запослени** коме престаје радни однос због испуњења услова, односно остваривања права на пензију, **без обзира на то да ли се ради о старосној, инвалидској, породичној или превременој старосној пензији**."

С обзиром на то да Закон о раду није прецизан поводом питања да ли се поменута отпремнина рачуна узимањем просечне зараде у бруто или нето износу, неретко се јављају озбиљне дилеме поводом тога.

Према ставу Министарства рада, запошљавања и социјалне политике, приликом обрачуна у обзир се узима бруто зарада (бруто 1). Међутим, постоје судске пресуде које наведено тумаче другачије. У сваком случају општим актом треба дефинисати основицу за обрачун.

„Тужиоцу припада отпремнина обрачуната у нето износу. Наиме, одредбом чл. 105. став 1. Закона о раду прописано је да се зарада из чл. 104. истог закона састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и сл.) и других примања по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду. У ставу 2. истог члана прописано је да се под зарадом из става 1. овог члана сматра зарада која садржи порез и доприносе који се плаћају из зараде, а у ставу 3. истог члана прописано је да се под зарадом, у смислу става 1. овог члана, сматрају сва примања из радног односа, осим накнада трошкова запосленог у вези са радом из чл. 118, тачке од 1) до 4), и других примања из чл. 119. ст. 1. т. 1) Закона о раду, па се при обрачуну висине отпремнине узима зарада без обрачунатог пореза и доприноса који се плаћају из зараде, односно зарада у висини нето износа, из разлога што ова исплата не представља исплату коју послодавац врши запосленом по основу радног односа, као зараду за обављени рад за време проведено на раду, већ се ради о другим примањима која не чине зараду у смислу чл. 105. Закона о раду, те је првостепена пресуда преиначена у овом делу" (из Пресуде Апелационог суда у Новом Саду бр. Гж 132/2014 од 23. 5. 2014).

Међутим, Мишљење Министарства рада и социјалне политике бр. 11-00-51/2008-02 од 28. 1. 2008. године гласи другачије: „У члану 119. став 1. тачка 1) Закона о раду („Сл. гласник РС", бр. 24/2005 и 61/2005 – у даљем тексту: Закон) утврђена је обавеза послодавца да, у складу са општим актом, запосленом исплати отпремнину при одласку у пензију најмање у висини три просечне зараде. У ставу 3. члана 119. Закона прописано је да се

нуто друштво нема комисију за именовања, Надзорни одбор предлаже кандидата за члана НО и упућује предлог Скупштини акционара. Пошто НО на седници када је донета одлука о сазивању седнице Скупштине није утврдио предлог за члана НО, да ли на самој седници Скупштине може да достави одлуку о предлогу кандидата за члана НО? Поред предлога НО, да ли и неко од акционара који имају право учешћа на Скупштини има право да на самој седници предложи кандидата за члана НО? Напомињемо да су позив и комплетан материјал за седницу, изузев наведеног предлога одлуке, објављени на сајту друштва. Да ли и накнадни предлог одлуке НО који се упућује Скупштини мора да буде објављен на сајту друштва и колико најкасније пре одржавања седнице?

О: У складу са чланом 367. став 1. тачка 3) ЗПД Одбор директора, односно Извршни одбор у обавези је да за седницу Скупштине акционарима стави на располагање текст предлога сваке одлуке чије се доношење предлаже, са образложењем, при чему се наведено претходно утврђује од стране Надзорног одбора ако је управљање друштвом дводомно. Из наведеног произлази да у тексту предлога одлуке чије се доношење предлаже мора бити наведено име кандидата који се предлаже за члана НО. Није у складу са ЗПД да се име кандидата о чијем се именовању одлучује саопштава на самој седници Скупштине.

У складу са чланом 337. ЗПД један или више акционара који поседују најмање 5% акција са правом гласа Одбору директора, односно Надзорном одбору, ако је управљање друштвом дводомно, може да предложи: 1) додатне тачке за дневни ред седнице о којима предлаже да Скупштина расправља, под условом да тај предлог образложи; 2) додатне тачке за дневни ред седнице у вези са којима се предлаже да Скупштина донесе одлуке, под условом да те предлоге образложи и достави текст поменутих одлука; 3) другачије одлуке по постојећим тачкама дневног реда, под условом да тај предлог образложи и достави текстове поменутих одлука.

Предлог из става 1. овог члана даје се писаним путем, уз навођење података о подносиоцима захтева, а може да се упути друштву најкасније двадесет дана пре дана одржавања редовне седнице Скупштине. Јавно акционарско друштво дужно је да предлог објави на својој интернет страници најкасније наредног радног дана од дана пријема предлога. Ако Одбор директора, односно Надзорни одбор, ако је управљање друштвом дводомно, прихвати предлог, друштво је у обавези да нови дневни ред и предлоге одлука без одлагања достави акционарима који имају право на учешће у раду Скупштине на начин предвиђен у члану 335. ЗПД.

Из наведеног произлази да акционари који поседују најмање 5% акција (појединачно или збирно) могу да предложе допуну дневног реда, па и одлуку о избору члана НО, али најкасније двадесет дана пре одржавања седнице, а не и на самој седници. Законом о привредним друштвима није предвиђена допуна дневног реда на иницијативу самог НО.

СУДСКИ ПОСТУПЦИ

П: *Да ли у процесном смислу судско поравнање може да се закључи након доношења првостепене пресуде и изјављивања жалбе на пресуду, у фази када предмет још по жалби није достављен другостепеном суду?*

О: Чланом 336. став 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 72/11, 49/13, 55/1487/18 и 18/20) прописано је да странке у току целог поступка пред судом, до његовог правоснажног окончања, могу да закључе судско поравнање. На основу тога следи да доношење првостепене пресуде и изјављивање жалбе против пресуде, ако још није донета одлука другостепеног суда, не представљају препреку за закључење судског поравнања. Зато је ставом 3. истог члана и предвиђено да ће суд, уколико је судско поравнање закључено после доношења првостепене одлуке, донети решење којим ће утврдити да је првостепена пресуда без дејства и обуставиће поступак. Напомињемо да је ЗПП из 2004. прописивао да странке могу да закључе поравнање до закључења главне расправе.

Преглед прописа...

ИЗДВАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА...

ПРОПИСИ ДОНЕТИ ПОВОДОМ ВИРУСА КОРОНА И ПРОГЛАШЕЊА ВАНРЕДНОГ СТАЊА

- Решење Уставног суда РС број ИУо-42/2020 којим се: 1. одбацују иницијативе за покретање поступка за оцену уставности и законитости Одлуке о проглашењу ванредног стања („Службени гласник РС” број 29/20) и 2. одбацују захтеви за обуставу извршења појединачних аката и радњи предузетих на основу оспорене Одлуке из тачке 1. („Сл. гласник РС” бр. 77/2020 од 26. 5. 2020)

- Наредба о забрани окупљања у Републици Србији на јавним местима у затвореном и отвореном простору („Сл. гласник РС” бр. 78/2020 од 29. 5. 2020)

- Правилник о допуни Правилника о начину пријаве и начину уплате једнократне новчане помоћи („Сл. гласник РС” бр. 78/2020 од 29. 5. 2020)

- Уредба о допуни Уредбе о додатку на основну плату запослених у здравственим установама и одређених запослених који обављају послове у области здравља, односно заштите здравља становништва Републике Србије, односно лечења и спречавања ширења епидемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Сл. гласник РС” бр. 81/2020 од 5. 6. 2020)

- Одлука о престанку важења Одлуке о образовању Комисије за давање дозволе за улазак на територију Републике Србије у режиму примене заштитних мера од болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 81/2020 од 5. 6. 2020)

- Наредба о забрани окупљања у Републици Србији на јавним местима („Сл. гласник РС” бр. 83/2020 од 10. 6. 2020)

- Одлука о измени и допуни Одлуке о проглашењу болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 заразном болешћу („Сл. гласник РС” бр. 84/2020 од 12. 6. 2020)

- Наредба о изменама Наредбе о забрани окупљања у Републици Србији на јавним местима („Сл. гласник РС” бр. 84/2020 од 12. 6. 2020)

- Правилник о изменама Правилника о утврђивању радних места, односно послова на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем у Министарству финансија – Пореска управа („Сл. гласник РС” бр. 84/2020 од 12. 6. 2020)

- Наредба о допуни Наредбе о забрани посета и ограничењу кретања у објектима установа за смештај старих лица („Сл. гласник РС” бр. 87/2020 од 19. 6. 2020)

ПОРЕЗИ, АКЦИЗЕ, ЦАРИНЕ

- Измена усклађених динарских износа акциза из члана 9. став 1. тачка 1), тачка 2) алинеја трећа, тачка 3) алинеја четврта, тачка 4), тачка 5) алинеја четврта, тачка 6) и тачка 7) алинеја трећа, члана 9. став 5. тачка 1) подтачка (1) алинеја трећа, подтачка (4) алинеја прва, подт. (5) и (6), тачка 2), тачка 3) подтачка (1) алинеја трећа, подтачка (2) алинеја прва, подтачка (3), т. 4), 5) и 6), члана 12а, чл. 14. и 14а и члана 40г Закона о акцизама годишњим индексом потрошачких цена у 2019. години („Сл. гласник РС” бр. 78/2020 од 29. 5. 2020)

- Одлука о сврставању робе које је донео Комитет за Хармонизовани систем Светске царинске организације на 64. заседању септембра 2019. године („Сл. гласник РС” бр. 82/2020 од 6. 6. 2020)

- Правилник о начину и поступку регистровања, евидентирања и достављања електронских фактура, формату електронских фактура, као и о начину и поступку прихватања и одбијања електронских фактура („Сл. гласник РС” бр. 87/2020 од 19. 6. 2020)

- Правилник о изменама и допунама Правилника о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефакције и рефундације ПДВ („Сл. гласник РС” бр. 87/2020 од 19. 6. 2020)

ОБРАЗОВАЊЕ

- Правилник о измени Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Сл. гласник РС” бр. 81/2020 од 5. 6. 2020)

- Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС” бр. 85/2020 од 16. 6. 2020)

- Правилник о Општим стандардима постигнућа за матерњи језик за крај првог циклуса основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС” бр. 85/2020 од 16. 6. 2020)

потврђеним међународним уговором одредбе члана 10. став 4. Закона из тачке 1;

4. одбацује иницијатива за покретање поступка за оцену уставности одредаба Закона из тачке 1;

5. одбацује се захтев за оцену сагласности члана 10. став 3. тачка 5) Закона из тачке 1. са одредбама Закона о стамбеном обезбеђивању у Југословенској народној армији („Службени лист СФРЈ" број 84/90), Закона о одржавању стамбених зграда („Службени гласник РС" број 44/95), Закона о посебним условима за издавање грађевинске, односно употребне дозволе за одређене објекте („Службени гласник РС" број 16/97), Закона о надзиђивању зграда и претварању заједничких просторија у станове („Службени гласник СРС" број 24/88), Закона о престанку важења Закона о надзиђивању зграда и претварању заједничких просторија у станове („Службени гласник РС" број 46/94) и Закона о основама својинскоправних односа („Службени лист СФРЈ", бр. 6/80 и 36/90, „Службени лист СРЈ" број 29/96 и „Службени гласник РС" број 115/05), захтев за оцену сагласности члана 10. став 16. Закона из тачке 1. са Законом о уређењу судова („Службени гласник РС", бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11, 78/11 – др. закон, 101/11, 101/13, 40/15 – др. закон, 106/15, 13/16, 108/16, 113/17, 65/18 – Одлука УС, 87/18 и 88/18 – Одлука УС) и захтев за оцену сагласности члана 33. Закона из тачке 1. са одредбама Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС", бр. 129/07, 83/14 – др. закон и 101/16) и Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – Одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 – Одлука УС, 50/13 – Одлука УС, 98/13 – Одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19) и

6. одбацују захтеви за обуставу извршења појединачног акта или радње предузете на основу оспорених одредаба Закона из тачке 1.

ЕЛЕКТРОНСКИ ДОКУМЕНТ

- Правилник о изменама и допуни Правилника о условима које мора да испуњава квалификовано средство за креирање електронског потписа односно печата и условима које мора да испуњава именовано тело („Сл. гласник РС" бр. 87/2020 од 19. 6. 2020)

- Правилник о допуни Правилника о условима за поступке и технолошка решења који се користе током поузданог електронског чувања документа („Сл. гласник РС" бр. 87/2020 од 19. 6. 2020)

ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО

- Правилник о садржини и начину израде програма развоја туризма („Сл. гласник РС" бр. 86/2020 од 19. 6. 2020)

- Правилник о начину уношења, рада, вођења и коришћења централног информационог система и његовој садржини и врсти података („Сл. гласник РС" бр. 87/2020 од 19. 6. 2020)

СПОРТ

- Правилник о номенклатури спортских занимања и звања („Сл. гласник РС" бр. 86/2020 од 19. 6. 2020)

- Правилник о спровођењу здравствених прегледа спортиста и спортских стручњака („Сл. гласник РС" бр. 88/2020 од 22. 6. 2020)

ИНТЕЛЕКТУАЛНА СВОЈИНА

- Тарифа накнада које наплаћује Организација музичких аутора Србије Сокој за саопштавање јавности музичких дела преко интернета и телефонских сервиса („Сл. гласник РС" бр. 84/2020 од 12. 6. 2020)

- Тарифа накнада за умножавање и стављање у промет музичких дела која су забележена на караоке и дигиталне џубокс уређаје, као и за привремено умножавање музичких дела за потребе наступа диск-џокеја („Сл. гласник РС" бр. 84/2020 од 12. 6. 2020)

ДРУГЕ ОБЛАСТИ

- Правилник о техничким захтевима за фракционисани агрегат за бетон и асфалт („Сл. гласник РС" бр. 78/2020 од 29. 5. 2020)

- Правилник о висини и начину плаћања таксе за издавање дозволе и накнаде оперативних трошкова за обављање поштанских услуга („Сл. гласник РС" бр. 82/2020 од 6. 6. 2020)

- Правилник о Програму и начину полагања стручног испита у делатности заштите културних добара („Сл. гласник РС" бр. 83/2020 од 10. 6. 2020)

- Уредба о установљавању ловних подручја на територији Републике Србије („Сл. гласник РС" бр. 88/2020 од 22. 6. 2020)

- Одлука о утврђивању Националне контролне листе робе двоструке намене („Сл. гласник РС" бр. 88/2020 од 22. 6. 2020)

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

ИНГ-ПРО

3 ДЕЦЕНИЈЕ

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

Пословни саветник – штампани часопис:
САВЕТОДАВНИ ЧАСОПИС ИЗ ОБЛАСТИ ФИНАНСИЈА

